

Peter Sherwood és Váradi Tamás
School of Slavonic and East European Studies, London

A londoni magyar tanulói szótárról

Jelen dolgozat célja, hogy vázlatos ismertetést adjon egy új típusú magyar-angol tanulói szótárról, mely a Londoni Egyetem School of Slavonic and East European Studies magyar tanszéki csoportján készül. Mielőtt azonban magáról a szótárról szót ejtenénk, nem érdektelen talán egy rövid történeti kitekintést tennünk a magyar nyelv iránti angliai érdeklődés előzményeire. (E témáról bővebben lásd Sherwood 1993)

Másfél évszázad távlatából visszatekintve már teljesen egyértelmű, hogy a szabadságharc leverése is fontos szerepet játszott abban, hogy Magyarország s népe ismertebbé vált a nagyvilágban. Hiszen a Világos után világgá széledt harcosok sok helyütt még éveken át táplálták a magyarság ügye iránti érdeklődést környezetük közvéleményében, és sajtójában, — így például Angliában is — ezáltal megteremtve egy modernebb magyarságkép alapjait. A magyar nyelv iránti komoly érdeklődés is csak egy ilyen intenzív, szinte propagandisztikus folyamat szerves részeként képzelhető el. Nem meglepő tehát az első angolnyelvű magyar nyelvtannak sem megjelenési helye és éve, sem a szerző hovatarozása: a magát Kossuth volt szárnysegédjének nevező Wékey Zsigmond kis kötete Londonban, 1852-ben látott napvilágot. Noha Csink Jánosnak az egy évvel később ugyanott megjelent nyelvtana jóval komolyabb mű, Wékey tankönyvének utolsó, számozatlan lapján érdekes angol nyelvű hirdetésre bukkanunk: előkészületben egy teljes magyar-angol, angol-magyar szótár. Tudjuk, hogy ekkortájt Magyarországon már Dallos Gyula tervezett magyar-angol szótárat, de inkább Bizonfy Ferenc 1878-ban, illetve 1881-ben megjelent szótárainak első híradását gyaníthatjuk az anonim szöveg mögött: ő 1851-ben Londonban a fiatalabb menekült honvédtisztek részére nyitott — azonban csak néhány hónapig működő — hadiiskolában tanárkodott (ld. Magay 1967).

Tény azonban, hogy e magyar-angol kétnyelvű szótárak, valamint századunkban a Yolland Arthur nevét viselő szótárak s Országh László kitűnő művei, mind Magyarországon jelentek meg és érthető módon főleg magyarok — angolul tanuló-olvasó magyarok —számára (Sherwood 1990). Ezt aligha kell bizonygatni, nem felesleges azonban ennek egy-két gyakorlati következményét kiemelni.

- A címszavak kiválasztásában az *Angol—Magyar Nagyszótár* előnyben részesíti az irodalmi angol szókincsét, a *Magyar—Angol Nagyszótár* címszavait azonban nem a klasszikus vagy akár a modernebb magyar irodalom olvasása szempontjából válogatták össze.
- Természetesen a szótárak használója a legjobb angol megfelelőt keresi, illetve az általa olvasott angol szöveget óhajtja minél gyorsabban s világosabban megérteni. Mivel a legtöbb használó magyar anyanyelvű, a szótárak minden szócikken belüli segítséget is magyar nyelven nyújtanak, beleértve a zárójelbe helyezett kiegészítő szavakat is.
- Még a nagyobb Ország-hozótárak közül is csupán a *Magyar—Angol Kéziszótár* közöl angol nyelvű bevezetőt, az *Angol—Magyar Nagyszótár* nem magyarázza meg angolul szimbólumait és rövidítéseit, s általában véve is e szótárak sokkal több rendszerezett nyelvtani információt adnak az angolról, mint a magyarról,
- Meggyőző bizonyíték az is arra, hogy ez a kérdés mennyire nem foglalkoztatja a magyarországi lexikográfát, hogy Magay Tamás rendkívül hasznos, az Ország-hozótáraknak szentelt kandidátusi értekezése nem is említi ezt a szempontot (Magay 1979).

Mindezek az arányeltolódások érthetők, és nem vonnak le semmit e szótárak kiváló minőségéből. Ugyanakkor határozottan le kell szögezni, hogy az eddigi magyar-angol kétnyelvű szótárak magyarközpontúsága nem kedvez annak, aki az angol nyelv közvetítésével óhajt magyarul tanulni.

Hadd indokoljuk részletesebben e kicsit nyakatekertnek tűnő állítást. 1988-89 eseményei legalább olyan fontosnak tekinthetők a térség számára, mint a száznegyven évvel előbbieik, s a komolyan megnőtt érdeklődés Magyarország, és a magyar nyelv iránt most zömmel a valóban világnyelvnek mondható angolon keresztül nyilvánul meg. Ennek következtében az angol nyelvű információkat, tananyagokat nemcsak angolok, és amerikaiak igénylik, hanem azok is, akik (mondjuk) norvég vagy indonéz létükre anyanyelvükön nem is várnának segítséget a magyartanulás terén, angol másod- vagy harmadnyelvükön azonban annál inkább. Minderre a mindenható piac könyvkiadással foglalkozó szakembereinek a figyelmét feltétlenül fel kell hívni.

Egy másik, témánk szempontjából lényeges új fejlemény a modern technológia hatása a könyvkiadásra, ezen belül a szótárakra. A számítógépes szövegszerkesztés, kiadványszerkesztés és fényszedés több nyugati országban nemcsak forradalmasította a szótárírás gyakorlatát és lehetőségeit, hanem

megsokszorozta magának a szótárnak a piacát, kelendőségét. Tette ezt azért, hogy egyrészt a nyelvben végbemenő változások egyre gyorsuló ütemét az adatok, statisztikák és egyéb rohamos információbeli változások állandó felújításával hozta kapcsolatba, s így a szótár utánnyomásai, javított kiadásai az új technikai megoldások és lehetőségek következtében tulajdonképpen átvehetik, s egyre inkább át is veszik, a modern kommunikációhoz szinte nélkülözhetetlen *évkönyv* vagy *almanach* jellegét. Másrészt, míg Magyarországon még mindig gyakorlatilag csak egyetlen kiadó foglalkozik a szótárkészítéssel, kiadással, addig pl. Angliában az Oxford University Press, a Collins és a Longman cégek — hogy csak a legnagyobbakat említsük — hatalmas adatbázisainak egymással versengő kiaknázása az utóbbi évtized folyamán komoly szótárkultúrát hozott létre, ami a szerényebb mennyiségben megjelenő kétnyelvű szótárak minőségében is messzemenően megnyilvánul.

Szótárunkban a sajátos — az angol nyelv s az angol nyelven magyarul tanuló felőli — megközelítési mód ezzel az új technikával, az e technika nyújtotta lehetőségek kihasználásával párosul. A dolgozat további részét tehát e két témának, a szótár koncepciójának, szerkezetének, valamint a technikai megvalósításnak szenteljük.

I.

A készülő mű csak első állomása egy nagyobb szabású tervnek. Ugyanis a londoni egyetem School of Slavonic and East European Studies magyar tanszéki csoportján dolgozó kollégák — akikhez még rajtunk kívül Dr. Hollósy Béla (1992-ig), valamint Dr. Daniel Abondolo sorolható — voltaképpen az angol nyelven magyarul tanulóknak számára a tananyagok egész sorozatát szeretnék létrehozni, így a szótár jelen, tanulói változata egy tanulói nyelvtan, nyelvkönyv, valamint különböző szintű olvasókönyvek összefüggő kontextusában válik igazán értelmezhetővé.

Elsődleges célunk egy kb. 10 000 címszónyi, magyar vezérnyelvű anyag összeállítása (ami később továbbfejleszhető), a következő elvek szerint:

- 1) A címszavak számát úgy határoztuk meg, hogy figyelembe vettük a Grétsy László és Kemény Gábor szerkesztette, igen hasznos s részben a "magyarul tanuló idegen ajkúak" számára is készült *Képes Diákszótár*-at (1992, a továbbiakban KDSZ), mely 14 000 címszót tartalmaz, valamint az 1990-ben megjelent új Magyar-Ország(-Sherwood) féle *Magyar-angol kéziszlótár* (MAKSZ) gazdagabb címszóanyagát. Itt

jelezzük azonban, hogy a hagyománytól eltérően az igekötős igéket az illető igéhez soroljuk, nem az igekötőhöz, hogy minél világosabban kitűnjék az igekötő jelentésmódosító szerepe. Ezért tulajdonképpen tízezernél jóval több, hagyományosan címszónak tartott "szó" fordítását nyújtja a szótár. Ezzel szemben a szóösszetétel egyre burjánzó terén inkább a KDSZ gyakorlatát vesszük irányadónak: míg a MAKSZ-ban pl. 43 *állat*-előtagú szóösszetétel található, addig a KDSZ egyet sem közöl. Nálunk a gyakoribb, az angolban vagy egymorfémás vagy egyébként "nem összeállítható" megfelelőjű összetételeket közöljük, ebben az esetben pl. *állatkert* 'zoo' megfelelőést feltüntetjük.

- 2) A szócikk felépítése kétféle szótárhasználót, pontosabban kétféle szükségletet szeretne kielégíteni. Azok számára, akik például olvasás közben csupán az ismeretlen szó szerepére, jelentésére kíváncsiak, a szócikk legelején megadjuk a címszó morfológiai szerkezetét, esetleges töváltózásait mutató alalakjait (tárgyeset, 3. birtokos, ill. a 3. sz. múlt alakjait, stb.), valamint legfontosabb angol ekvivalenseit. Ezek az információk kb. egy intelligensebb zsebszótár követelményeinek felelnek meg. Jelenleg nyitott kérdés, hogy egy ilyen zsebszótár, az alább részletezendő anyagtól függetlenül is, esetleg önállóan megjelenik-e.

A szócikk java természetesen az információra éhes komoly tanulóhoz szól. A törzsanyag több részre tagolódik.

- 3) Minden címszó gondosan, mnemonikus értékkel bíró grammatikai kóddal van ellátva, melynek segítségével a kötet végén a megfelelő paradigmataábrázolat megtalálható s így minden alakja megalkotható. Ez az információ tehát kiegészíti és explicitté teszi a zsebszótári részben megadott alalakokat.
- 4) Minden külön jelentést a legvilágosabb szintaktikai tudnivalókkal ellátva különítünk el. Pl. ige esetén ha a címszó AD, az első jelentésmegkülönböztetés szintjén már VKI AD VMIT VKINEK szerepel, későbbi szinteken pedig VKI AD VMIT VMENNYIÉRT, VKI AD (VMENNYIT) VMIRE, stb. Ezt mindig az ekvivalensek lehető leggazdagabb sorával párosítjuk, pl. itt SY GIVES SY SG, SY GIVES SG TO SY, ill. SY SELLS SG FOR AN AMOUNT, SY IS WILLING/PREPARED TO SELL SG FOR AN AMOUNT, ill. SY ATTACHES (A CERTAIN AMOUNT OF) IMPORTANCE TO SG. A

szó rendszeres környezetének maximális kiaknázását célozza ez a szint, mivel a magyarban a szuffixumok nyújtják a leghasználhatóbb mondattani/szemantikai fogódzót. Angol mutató segítségével az angolul tanuló magyar anyanyelvű használó is haszonnal forgathatja majd a kötetet, melynek gazdag idiomatikus angol nyelvű anyagát nagymértékben fel fogjuk használni az angol-magyar társkötet elkészítésekor.

- 5) Minden külön jelentést legalább egy teljes mondat, ill. annak idiomatikus fordítása illusztrálja. Tehát nem csupán szótárat, hanem *mondattárat* is hozunk létre. Ezt a kb. 20000 mondatból álló példatárat tekintjük művünk gerincének. A példamondatokat szintaktikai kódokkal is ellátjuk, de mivel ennek közreadása már jóval meghaladná a szótár hagyományos kereteit, jelenleg ezt csak a szótár készítéséhez belső műhelyinformációként használjuk fel. Azonban, amint ezt rövidesen részletezzük, a szótár tervezett gépi, interaktív változatában illetve a mondattárra épülő további oktatóanyagban e kódok fontos szerephez jutnak. Milyen jól is jön majd az, ha a szótár bármelyik részéről össze tudunk állítani, mondjuk, ötven felszólító módjeles mondatot, vagy húsz eldöntendő kérdést.
- 6) Stilisztikai hovatartozást, ill. szakterületre vonatkozó megszorítást is adunk, szükség esetén. Továbbá úrlapunkon van még egy USAGE rovat, ahová a használatra vonatkozó megjegyzések kerülnek. Itt javarészt olyan nyelvtani, szemantikai, ill. kontrasztív jellegű jegyzeteket adunk, amelyek nyelvtani, fordítástechnikai órákon hangzanak el s egybűt nem vagy nehezen található meg a viszonylag gyér pedagógiai szakirodalomban. Pl. a MAKSZ nem különbözteti meg az óhajt kifejező *bár* szót a *bárcsak* szótól : *bárcsak* = *bár* II., s az olyan példák, mint a felkiáltójeles *bár gyakrabban jönne!* illetve a felkiáltójel nélküli *bárcsak velünk jönne* sem érzékeltetik a különbséget. Nálunk e rovatban a *bárcsak* esetében angolul azt írjuk, hogy "erőtéljes, de reménytelen óhaj".
- 7) Külön részbe helyezük a kollokációkat, a szövegben a címszóval gyakr(abb)an együtt előforduló lexikai egységeket. Ez növeli a tanuló biztonságérzetét és segít abban, hogy a normát jobban érzékelje. Például *nagy ember* ugyan van, de nem ekvivalense a *big man* ('nagydarab ember') kollokációnak (jelentése inkább 'great man'), a *nagy* címszónál ezt itt kell megadni. Ugyanakkor pl. *nagy barátom*

nincs (vö. az angol *a great friend of mine*), helyette itt kell megadni: 'jó/benső/bizalmas/öreg (stb) barát' értelmezést.

- 9) Ismét külön rész illeti az egycdibb kifejezéseket, idiómákat, ill. megkövülőben lévő közhelyeket, sőt megkövült közmondásokat. Pl. *áll(ó)* alatt: *egy álló esztendeig*, a *bátor* címszónál: *a bátraké a szerencse*. A kollokációktól ezeket elvileg az választja el, hogy amazok produktívak, normatív mondatépítő elemek, míg emezek egyedi, egyszeri, néha megkövült alakulatok. A gyakorlatban azonban nem olyan könnyű ezek között megvonni a határt, helyenként bizonyára nem is mindig sikerül.

A szócikk legvégén utalunk a vele lexikailag vagy morfológiailag kapcsolatban álló fontosabb egyéb címszóra.

A különböző szófajok természetesen más-más szerkezetű szócikket igényelnének, a szótárszerkesztő örök gondja azonban az, hogy a szótár formai konvencióinak eleget téve, gyakorlatilag egyazon keretben kell kezelnie az egész anyagot. Különös figyelmet szentelünk a grammatikalizálódott szócskáknak, szavaknak, mint pl. *csak, is, még, már*, hiszen ezeket sem a magyar nyelvtanok, sem a magyar szótárak nem tárgyalják oly módon, hogy azok megértését, ill. használatát akár elvileg is megtanulhatóvá tennék. Mivel e szótár a példamondatokat szisztematikus módon használja fel a jelentés lexikailag nehezebben megragadható részeinek érzékeltetéséhez, az ilyen szócskák jelentését — melyet amúgy is csak mondatszerű környezetben lehet megadni — a törzsanyaghoz jól illő formában adhatjuk meg. Az illusztráló anyag persze meglehetősen "példamondat igényes", ez azonban a leggyakoribb igékre s fővekre is áll — és épp ezért ugyanolyan fontos.

Végző soron szándékunk szerint szótárunkban a nyelv *mélyiségének* adjuk a keresztmetszetét, nem a felületéről gyűjtöttünk egy válogatást.

II.

Most pedig a szótár készítésének néhány gyakorlati kérdéséről. Az, hogy szótárunk számítógép segítségével készül, manapság minden túlzás nélkül természetesnek tekinthető. A számítógép kézenfekvően kínálkozik, mint szövegszerkesztő eszköz. Sokoldalú, rugalmas szövegkezelési lehetőségei rengeteg fáradságos munkaszakaszt rövidítenek le, és ez minőségi változást hoz a munka intenzitásában. Ugyanakkor azonban a szótár szövegszerkesztővel való írása bizonyos korlátokat is felvet, amelyek különös

hangsúllyal jelennek meg egy olyan rendkívüli módon tagolt szöveg esetében, mint amilyen egy szótár. A kötöttség lényege az, hogy akármilyen rugalmasan is tudjuk kezelni a szöveget, a szótár *mint folyamatos szöveg* áll előttünk, azaz alapjában mint egy betűfolyam. A szövegszerkesztő kereső és behelyettesítő műveleteivel ugyan ki tudunk kereseni sok mindent, ami a papír változathoz szinte lehetetlen lenne, de a keresés is csak a szöveg adott pontjától szekvenciálisan halad, és a bejárt szöveg teljes egészét érinti. Ez tehát azt jelenti, hogy nem lehetséges x szónak csak a példamondatokban való előfordulásait kigyűjteni. Ráadásul általában nem is *kigyűjtésről* van szó valójában, hanem *megtekintésről*: a képernyőn egyesével megnézhetjük a szöveg azon részeit, amely tartalmazza a keresett kifejezést.

Nyilvánvaló tehát, hogy a szótár gazdag hierarchikus szerkezete ennél a monolitikus reprezentációnál jobb feldolgozást kíván. Az egyik megoldás az, hogy a szótár strukturáját a szövegben külön kódokkal megjelöljük. A szövegek strukturájának számítógépes megjelentítésének egységesítésére intenzív erőfeszítések folynak (TEXT ENCODING INITIATIVE, Oxford) stb. és kialakulóban van egy nemzetközi szabvány, amely az ún. SGML (Standard Generalised Mark-Up Language) notációját alkalmazza. Ilyen eljárással készül tudomásunk szerint a Nyelvtudományi Intézetben egy, a mienkhez hasonló célkitűzésű magyar-francia szótár (ld. Pajzs 1991). E módszer előnye, hogy elméletileg tetszőleges szövegszerkesztő alkalmas hozzá, és így nem jelent külön erőfeszítést a szótáriró program kezelésének elsajátítása. Hátrányának azt látjuk, hogy a szövegbevitel ugyan viszonylag egyszerű művelet, azonban a meta-kódok szintaktikai helyességét, illetve a szöveg további feldolgozását speciális programok segítségével lehet csak végezni.

Mi egy másik lehetséges eljárást követtünk, melynek lényege, hogy a szótárat, mint egy adatbázist építjük fel. Persze egy bizonyos, hétköznapi értelemben a szótár természetszerűleg adatbázis, azaz adatok halmaza. Ahhoz azonban, hogy a szó szoros értelmében adatbázisként legyen kezelhető, az szükséges, hogy szigorúan azonos szerkezetű elemek halmazából épüljön fel, és e halmazok, adattáblák, között jól definiált kapcsolat legyen. Így meggondolva a feladat nem is olyan triviális, mivel első benyomásra a szótár elemi egységei, a szócikkek, rendkívül változatos szerkezetűek. Azt nagyjából még meg lehet jósolni, hogy egy szócikk milyen elemekből áll, vagy állhat, de már azt, hogy miből, hány szerepeljen kötelezően minden szócikkben, teljesen reménytelen előre meghatározni.

Anélkül, hogy a technikai részletekben elmélyednénk, az általunk kidolgozott adatbázisban a szócikket alkotó elemek (címszavak, definíciók, példamondatok, utalások, kollokációk stb. alkotják az elemi egységeket, a szócikk egésze pedig ezek összekapcsolásából előálló *származtatott* egység, s mint ilyen tehát nem rendelkezik előre megadott merev struktúrával, mint a fenti egységek. Miután ily módon elhárítottuk a tetszőlegesen ismétlődő elemek kezelésének elvi problémáját, kihasználhatjuk az adatbáziskezelő rendszerek minden előnyét: az adatbevitel hasonló űrlapok vagy még inkább cédulák kitöltéséhez, az adatbázisban definiált elemi egységek közvetlenül elérhetők, tetszőlegesen csoportosíthatók, az adatok visszakeresése gyakorlatilag független az adatbázis méretétől, stb. Ugyanakkor az is tetszőlegesen szabályozható, hogy a szótár milyen alakot kapjon a munka végeredményeként. Az adatbázis kezelő programból a szótár átvihető egy kiadványszerkesztő programba, ahol nyomdakész alakot kaphat, vagy előállíthatunk akár a fent említett SGML kódokkal ellátott szöveget is.

A cikk végéhez csatolt néhány ábra előzetes illusztrációt kíván nyújtani mind a II. részben ismertetett elvek megvalósításáról, mind a számítógépes feldolgozás menetéről. Amint az 1. ábra mutatja, a szócikk egyes részei önálló ablakban szerkeszthetők, melyek azonban összehangolva működnek, azaz pl. egy-egy új definíció felvételekor a program gondoskodik arról, hogy az az éppen aktuális címszó alá kerüljön. A részletekből bármikor előállítható egy külön ablakban a címszó eddigi szövege összeállított, sorba rendezett alakban. Ezt láthatjuk a 2. ábrán. A 3. ábra egy összetettebb címszót illusztrál. Ennek szöveges alakját láthatjuk a 4. ábrán. Itt pusztán emlékeztetőül grafikai jelekkel határoltuk el a szócikk egyes elemeit. Ugyanígy akár szedőkódokkal vagy `<EXPR>...</EXPR>` alakú SGML kódokkal is elláthatjuk ezeket az egységeket.

Bár eddig mindvégig a szótár készítéséről beszéltünk, ideje rámutatnunk, hogy az elektronikus változat felveti magának a szótár fogalmának az átértelmezését is. Az adatbázisként szervezett szótár egy bizonyos rend szerint van ugyan felépítve, de az anyag tetszőlegesen átrendezhető, bizonyos részhalmaza kiemelhető stb. Ilyen értelemben a jelen munka magában foglal, és könnyen előállíthatóvá tesz több "végterméket" is. Például, mint fentebb már utaltunk rá, az egyes szócikkek elején lévő vázlatos tájékoztató anyag kivonásával máris nyerhetünk egy zsebszótár változatot. Hasonlóképpen értékes lehetőség a példamondatok kiaknázása egy önálló mondatár számára vagy pedig a tervezett egyéb tananyagok háttér segédanyagaként. És végül korántsem az utópia világába tartozik az interaktív elektronikus változat,

melynek segítségével a szótár használói közvetlenül a számítógéptől kaphatnák meg a választ kérdéseikre. ("Számítógép" alatt pedig nem feltétlenül asztali masinát kell értenünk, de még csak nem is a már ma nagyon divatos A/4-es lap méretű gépeket, hanem a tenyérnyi célgépeket, mint amelyet nemrégiben a Sony cég hozott forgalomba éppen könyvek, reference munkák használatához.)

Hivatkozások

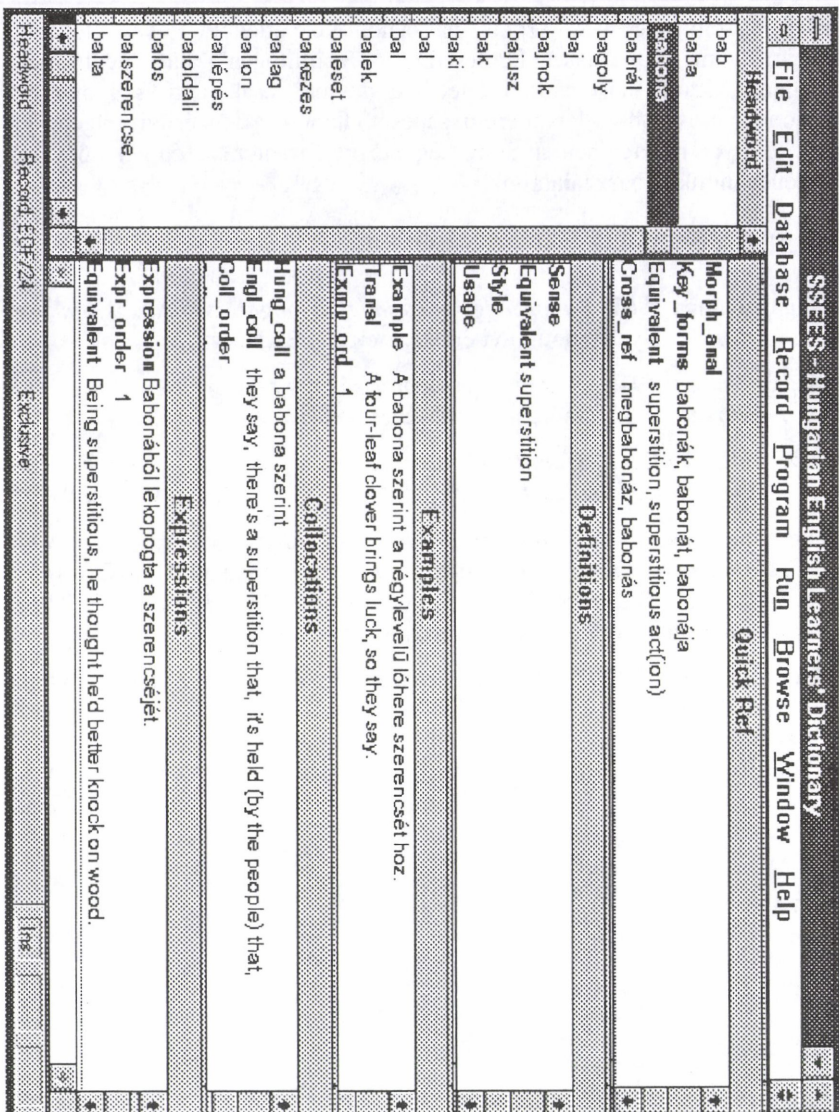
Magay Tamás 1967: *Angol-magyar és magyar-angol szótárak hazánkban 1945 előtt*. Nyelvtudományi értekezések 57. Budapest.

Magay Tamás 1979: *A kétnyelvű szótárírás törvényszerűségei /Ország László szótárai/* Kandidátusi értekezés. Budapest..

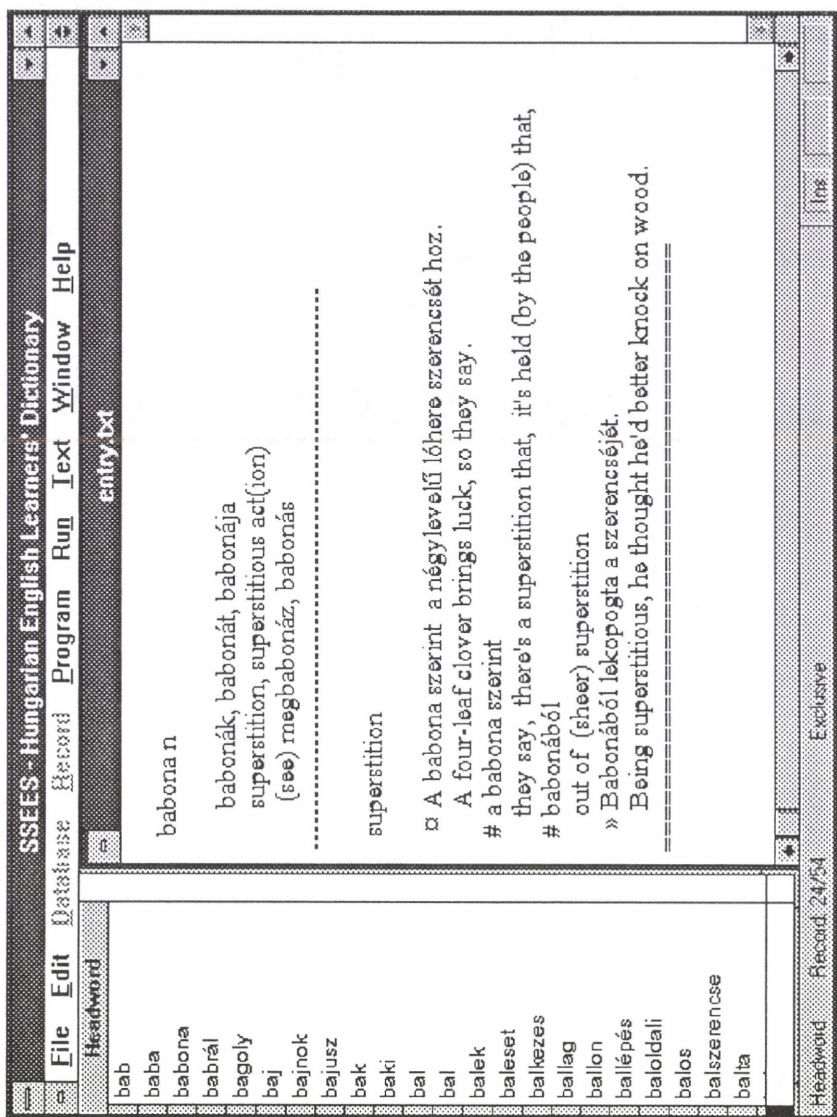
Pajzs Júlia 1991: *A számítógép szerepe az új magyar-francia/francia-magyar szótár készítésében*. kézirat, MTA Nyelvtudományi Intézet

Peter Sherwood 1990: *Grammar in the bilingual dictionary, with special reference to English and Hungarian*. In: T Magay, J Zigány (eds) BudaLex 88 Proceedings. Papers from the EURALEX Third International Congress. Budapest. pp. 129-140.

Peter Sherwood 1993: *Magyar stúdiumok Londonban* Hungarológia I.(Budapest).

1. ábra A szótárszerkesztő képernyő

2. ábra Az aktuális címszó szövege nyers formában

SSEES - Hungarian English Learners' Dictionary

File Edit Database Record Program Run Browse Window Help

Headword	Quick Ref
balta	Morph_anal bán/ik
balzsam	Key_forms bánni, bántam, bánt
bamba	Equivalent treat, handle, deal with
báb	Cross_ref bánásmód
bácsi	
bágyadt	
báj	
bájos	
bál	
bálna	
	Definitions
	Sense vki (vhogyan) bánik vkivel/vmivel
	Equivalent sy treats/handles/deals with sy/sg (somehow)
	Style
	Usage
	Examples
Example Az apa rosszul bánt	Example Jól bántak a menekültekkel
Jól bántak a menek	Transl The refugees were well treated (treated well)
Nem tud bánni az en	Exmp_ord 2
	Code
bánik	Engl_coll treat sy well/ badly/roughly
bánásmód	Coll_order
kap	Coll_code
kikérdez	
kérdez	
nyit	
	Expr_order 1
	Equivalent What a way to treat a human being!

Examples Record 113/122 Exclusive Ins

3. ábra A bánik címszó szerkesztés alatt

bánik
bán/ik
bánni, bántam, bánt
treat, handle, deal with
(see) bánásmód
-----
vki (vhogyan) bánik vkivel/vmivel
sy treats/handles/deals with sy/sg (somehow)

- Az apa rosszul bánt a gyerekeivel
The father treated his children badly, He gave his children a hard time
- Jól bántak a menekültekkel
The refugees were well treated (treated well)
- Nem tud bánni az emberekkel
He is no(t) good with people, She does not know how to handle people
- Nem tud bánni a pénzzel
Money just runs through his fingers, sp She is hopeless with money
- # jól/rosszul/durván bánni vkivel/vmivel
treat sy well/ badly/roughly
- # (nem) tud bánni vmivel
knows (does not know) how to treat/handle/deal with sg
- » Így bánni egy emberrel!
What a way to treat a human being!

4. ábra A *bánni* címszó nyers alakban
(□ = példamondat, # = kollokáció, » = kifejezés)